

MALA SOVA

Lene Mayer - Skumanz / Salvatore Sciascia

Nekad davno, dok su životinje i ljudi još govorili istim jezikom, živjela je u šumi iza Snovitih gora mala sova.

Bila je najmlađa od šestero braće i sestara i zadnja je napustila obiteljski dom, duplju u starome stablu.

Roditelji su je naučili letjeti, loviti miševе i sunčati se.

A zatim joj rekoše: „Samo hrabro, malena! Idi i vidi svijeta! „Nisam li još premala za to?“ upita mala sova.

Roditelji zapucketali kljunovima i brižno uzdahnuli: „Velika-Sova-Stvoriteljica-Svemira štitić te na tvome putu!

A pravila znaš: „Plijen usmrti brzo, da ne osjeti bol pa će ti i hrana biti ukusnija. Veseli se svakom tračku svjetla, pa i onom najslabijem. A kad je riječ o dugotrajnom letenju... vrijedi ona stara: letenje se vježba letenjem, nema se tu što dodati.“

Mala sova zavrti glavicom na sve strane da još jednom vidi roditelje i rodno stablo. Zahukne, zakriješti i zapišti za rastanak. Raširi krila i poleti.

Šuma iza Snovitih gora bijaše velika i prepuna životinja. Nakon što je neko vrijeme letjela, na proplanku opazi stjenovitu uzvisinu.

Sleti na vrh prekriven mahovinom. Trepćući je gledala u zalazeće Sunce i bila je sretna.

Ispod nje, na još toplome kamenu, ležala je divlja mačka.

Od nosa do vrha čela protezale su joj se četiri crne pruge. Gusti prugasti rep lagano se trgnuo kad je podignula glavu i pogledala malu sovu.

„Sova! Baš u pravi čas. Reci: „Kako je Velika-Divlja-Mačka-Stvoriteljica-Svemira dopustila da ima mačaka koje se daju pripitomiti?“ „Molim, što kažeš?“ , iznenađeno zaciči mala sova.

Jučer navečer trčala sam daleko, kao nikada do sada – sve do potoka koji se spušta sa Snovitih gora. Usput sam vidjela ljudsku nastambu od drveta i kamena, a sve je mirisalo po tustoj peradi. No, bila sam sita i samo sam htjela malo promatrati iz daljine.

Ispred nastambe je sjedio čovjek i gladio mačku u krilu. Nije ga grizla ni grebla, samo je zadovoljno prela. Sva sam se nakostriješila. Tako opušteno dopuštati da je ljudska ruka dodiruje – frrr! Je li to moguće?“

Mala se sova sagne, protrese glavicom i zacvrkuta: „Otkud da ja to znam?“ Divlja se mačka uspravi, prugasti joj se rep našušuri i nakostriješi. Iz očiju su joj sijevale zelene i žute munje.

„I ti to pitaš?“ frkne ona. „Pa ti si sova! Sove su mudre i znaju odgovore na sva pitanja ovoga svijeta!“ – „Nisam to znala“, zapanjeno će mala sova. „Zašto onda uopće postojiš?“ odvratit bijesno divlja mačka. „Sram te bilo! Nosi se odavde!“

Mala se sova tako zaprepasti da odmah raširi krila i odleti. Pronađe visoko stablo sa širokom krošnjom obasjanom zrakama zalazećeg Sunca. Smjesti se na najnižu granu i pokuša razmisliti.

Odjednom se sa šumskog tla začuje šuštanje teških krila, nešto se uskomeša, zapucketa i kraj male sove sleti paun. Grana se svinula pod njegovom težinom. „Eto, još jednom sam uspio!“ uspuhano će paun. „Svake večeri prije spavanja ista muka! O, zašto ne letim isto tako dobro kao što trčim?“

Hej, tko je to tu? Maleni, dobro me slušaj, ovo je MOJE stablo za spavanje!“ „Oprostite!“ zasopta mala sova. Paun protrese svoj raskošni rep pa reče: „Oho, po glasu se čini da je ovo sova. Baš zgodno.“ Uredi svoj dugački rep pa ga objesi okomito prema tlu.

Pa nastavi: „Imam jedno pitanje koje mi ne da mira: Zašto je Veliki-Paun-Stvoritelj-Svemira napravio tako malo stabala na kojima mi paunovi možemo spavati?“ „Hm-hm, kako to misliš?“, uspuhala se mala sova.

„Pa vidiš i sama kako dugačak rep imam“, reče paun. „Mogu ga raširiti. No, kad želim mirno spavati, samo mi smeta. Odgovaraju mi jedino jako visoka stabla s visokim vodoravno postavljenim granama. Takvih je u ovoj šumi premalo!“ „Ali ipak imaš ovo stablo ovdje?“ šapne mala sova.

„Volio bih da mogu birati između tri ili četiri stabla“, poviče paun. „Reci mi dakle: Kako je moguće da to još nije sredeno?!“ „Ne znam“, odgovori mala sova. Paun pogne glavu, tako da je njegova plava pernata kruna gotovo dodirivala perje na prsima male sove.

„Ne znaš? Kako ne znaš? Pa sove znaju odgovore na sva pitanja ovoga svijeta!“ „Nisam ni znala da je to svjetsko pitanje“, prizna mala sova. „Blesavice mala, onda ti uopće nisi prava sova!“ zakriješti paun. „Sram te bilo! Nosi se odavde!“
Prestrašena, mala sova odleti.

Pronađe stijenu s malom špiljom i smjesti se u jednu udubinu kako bi se odmorila i o svemu razmislila. „Zašto bih se trebala sramiti?, reče samoj sebi. „Zašto bih trebala znati odgovore na sva pitanja ovoga svijeta? Kako to da divlja mačka govori o Velikoj-Divljoj-Mački-Stvoriteljici-Svemira, a paun o Velikom-Paunu-Stvoritelju-Svemira, kad je zapravo Velika-Sova ta koja je sve stvorila?“

Sunce je nestalo iza Snovitih gora. Na zapadnom je nebu svjetlucala zvijezda Večernjica, a mjesec se polako uspinjao iznad vrhova stabala. Njegove su zrake dopirale do udubine u stijeni i mala se sova radovala srebrnoj svjetlosti.

„Vrijeme za polijetanje!“, zapiskuta glas iza nje. „Kakva ugodna noć!“ Hvala Velikom-Šišmišu-Stvoritelju-Svemira!“

Mala se sova osvrne oko sebe i otkrije šišmišicu kako naglavačke visi na zidu. S prstima stražnjih nogu i prednjim kandžama čvrsto se držala za stijenu. Lagano je raširila leteću kožicu kako bi je namastila. Jezikom je skupljala masnu tekućinu koja joj je kapala iz otvora iznad nosnica i žustro je nanosila po cijeloj koži. „Bljak, kako smrdi!“, izleti maloj sovi.

„Ima jak miris!“, potvrdi šišmišica. „Zato nisam hrana za tebe, draga moja. Ti si sova, zar ne? - „Da, ali mala, a možda i nisam baš prava sova....!“ „Ma što to govoriš, sova je sova, a sove znaju odgovore na sva pitanja ovoga svijeta“, reče šišmišica. „Daj mi reci, draga.“ Šišmišica se uspne do ruba udubljenja pa je sada visjela točno ispred lica male sove. „Pogledaj, kako sam domišljato građena“, zapiskuta, „odlično opremljena za sve situacije!

Pronalazim mušice kojima se hranim i u najmračnijoj noći. Zakričim na njih, a kad se jeka vrati, poletim i uhvatim ih. Samo me jedno rastužuje: Svake godine na svijet donesem tek jedno dijete. Leptiri i moljci polažu velik broj jajašca, iza majke ježice hita duga kolona ježica, a lisice imaju najmanje troje mladunaca. Zašto je Veliki-Šišmiš-Stvoritelj-Svemira meni dao samo jedno jedino dijete?“ - „Ne znam“, odgovori mala sova. Šišmišica se zapanjeno zanjiše naprijed-natrag. „Ne znaš?

– I ja bih u to trebala povjerovati?“ „Ne znam“, ponovi mala sova i bolno zastenje od jada. „Tko bi to onda trebao znati, ako ti ne znaš?“, tužno upita šišmišica. „Možda se jednostavno ne trudiš dovoljno pri razmišljanju, što misliš? Hoćeš li se vratiti kad se sjetiš odgovora? Mala sova žustro kimnu glavom. „U redu“, zapiskuta šišmišica, raširi krila i odleprša u noć. Od njezinih je brzih i piskutavih krikova titrao zrak. Nakon nje iz dubine špilje izrone brojni drugi šišmiši. Mala je sova promatrala kako u krivudavom letu lebde kroz mjesječinu.

Unatoč svom jadu, mala sova primijeti kako je ogladnjela. Noć je provela u lovu, a ulovljene je miševe ubijala brzinom munje. Kada se zasitila da više nije mogla progutati ni jedan jedini zalogaj, obrati se mišu čije je korake čula pod zemljom: „Hej, mišiću, ti tamo dolje, reci mi: Koje je moćno stvorenje stvorilo tebe i mene i sve ostalo?“ Nakon nekoliko trenutaka iz rupe se začuo cijuk: „Veliki-Miš, pa tko drugi? Pa znaš to, ti stara sveznalice! Zašto me tako podmuklo ispituješ? Želiš li me namamiti iz moje rupe? Zbog tebe i tebi sličnih nas je svaki put sve manje. Kad bih samo znao zašto vi sove ne jedete travu!“ „Ili sjemenke -“, hukne mala sova. „Ne, sjemenke su naše“, cijukne mišić još tiše pa utihne.

Mala sova poleti dalje u potrazi za visokom krošnjom za odmor. „Hu-hu-hu, nisam ja sveznalica“, zahuče. „Ja ništa ne znam, u to sam sigurna.“ Duboko ispod nje kliznula je siva sjena s prugastim repom. „Aha!“, gundao je neki glas. „Pojavilo se malo zrno znanja, tanašno poput vlasi.“ Mala je sova vrtjela glavicom na sve strane. „Naučit ću“, hukne i utone u san.

Kada je rumena zora obasjala lišće, mala je sova već bila budna i veselila se ružičastoj svjetlosti. „Što li ću sve danas otkriti i naučiti?“, pitala se. Raširi krila i bešumno i brzo poleti iznad jutrom okupane šume u smjeru Snovitih gora. Ugleda potok koji se pjenušavo svjetlucao, spusti se malo niže i ugleda nastambu o kojoj je govorila divlja mačka. Uokolo je sve bilo mirno, osim nekoliko kokica koje su čeprkale po tlu u potrazi za crvima. Malo dalje uz potok pjevao je ljudski glas. Mala sova poleti za pjesmom i naiđe na ženu kako grabi vodu.

Sova se smjesti u bobičastom grmu i zapuhana reče: „Imaš prekrasan glas – mnogo je ljepši od moga.“ Žena podigne pogled i nasmiješi se. Pa reče maloj sovi: „Zamisli da sva stvorenja imaju iste osobine. Ne bi li na svijetu bilo jako dosadno? Ti primjerice vidiš i čuješ bolje nego ja, čak i ako u potpunosti zanemarimo tvoju sposobnost letenja.“ „A zašto ti pjevaš?“, upita mala sova. „Želiš li time označiti svoj teritorij za lov kao što to čini kos?“ Pjevam da mi posao lakše ide od ruke.“, reče žena.

„A ponekad pjevam u čast Velikoj-Majci-Stvoriteljici-Svemira.“ „Gdje ona živi?“ upita mala sova. „Posvuda“, odgovori žena.

„Ljudske je oči ne mogu vidjeti. Sunce, mjesec i zvijezde samo su ukrasi na njezinoj haljini“ „A ako ti sada kažem“, tiho će sova, „da ribe u ovome potoku govore o Velikoj-Ribi-Stvoriteljici-Svemira?“ „Velika-Majka se zbog toga sigurno ne bi ljutila“, reče žena. „Ona ima srce dovoljno veliko za sva svoja stvorenja.“ Mala je sova vrtjela glavicom amo-tamo i razmišljala. „Veseli li se kad pjevaš njoj u čast?“ „Nadam se“, reče žena. „Molim je za mnoge stvari: da krov moje kolibe izdrži mnogo godina, da moje kokice izlegu mnogo pilića i da moje dijete i ja ostanemo zdravi...“ „Brineš zbog stvari koje će se dogoditi sutra?“ „To zasigurno svatko čini“, reče žena. „Znaš li hoće li danas još kišiti? Htjela bih da mi se rublje osuši.“ „Zrak ne miriše na kišu“, reče mala sova, zakriješti u znak pozdrava i odleti prema potoku.

Sunce je sjalo cijeli dan i mala je sova obilno upijala njegove zrake. Pritom je mogla razmišljati. Uvečer odleti do obronaka Snovitih gora. Kada je pala noć, ugleda nešto svjetlucavo između stabala, nešto poput zlatne zvijezde. Poleti prema izvoru sjaja i ugleda malu drvenu kolibu. Svjetlost je dopirala iz otvora u zidu i privlačila noćne leptire. I sova je bila kao opčinjena svjetlošću. Prilazila je sve bliže i bliže, dok se nije smjestila na dasci ispred otvora. Toliko joj se sviđi topao sjaj da stane pjevušiti soviniu ljubavnu pjesmu. Hukala je, kriještala i pištala. „Sova na mojoj prozorskoj dasci“, reče duboki glas. „Dobrodošla!“ Mala je sova žmirkala kako bi od svjetlosti mogla vidjeti čovjeka. Bijaše to starac.

Mala sova upita starca: „Što to radiš?“ „Čitam“, reče i nježno otjera leptira s bijelog lista papira. „Dan mi je bio prekratak, zato dalje čitam uz svjetlost svjetiljke. To je knjiga o Velikom-Ocu-Stvoritelju-Svemira.“ „Gdje on živi?“ upita mala sova. „Posvuda“, odgovori starac. „U rajskom carstvu koje moje oči još ne mogu vidjeti, i u srcima ljudi.“ „Moliš li ga za sutra?“ upita sova. „Naravno.“, reče starac. „No, još više ga molim za prošla vremena. Toliko je toga u mojem životu bilo što ne mogu pred njim priznati. To me jako brine.“ „A ako ti sada kažem“, tiho će mala sova, „da noćni leptiri govore o Velikom-Leptiru-Stvoritelju-Svemira...“ Starac se blago nasmije. „A kako bi si drugačije i mogli predstaviti Velikog-Oca?“ „Možda kao Veliku-Majku kao što to čini žena na potoku?“ Starac nabora čelo.

„Već sam joj mnogo govorio o Velikom-Ocu, očito uzalud, kako sada doznajem od tebe. Ipak se nadam da će jednoga dana prepoznati ono što je ispravno.“ „Ljuti li se Veliki-Otac kada ga ova žena zove Velikom-Majkom?“ upita mala sova. Starac je dugo razmišljao. „Kako neobično pitanje... Mislim da ne. Veliki-Otac je dobrotiv. Bojim se da sam ja, njegov vjerni sluga, taj koji se ljuti...“ „Ne stavljaš si takav teret na srce“, reče sova, zapiskuta u znak pozdrava i odleti.

Idućeg jutra mala sova odleti natrag do potoka. Ovog puta tamo ne nađe ženu, već dijete. Sjedilo je na obali s mačkom u krilu i mahalo nožicama u vodi promatrajući ribe.

Sunce je obasjavallo dijete i mačku, vodu, kamenje i travu. Sova tiho sleti na panj. Svojim je ostrim vidom sve dobro vidjela još iz daljine: dijete koje gladi mačku i mačku koja toliko uživa u tome da je potpuno zaboravila na ribe. Valove koji svjetlucaju. Sova se radovala cijeloj slici.

Je li i dijete imalo svoj naziv za čudesno, stvoritelja svijeta i Sunca koje ga obasjava? Možda dijete nije imalo naziv za to, ali je sjedilo u prisutnosti čudesnog, mala je sova to jasno osjećala. Sutra i prekosutra nisu bili tu i bili su nevažni. A jučer i prekjučer su bili negdje daleko u prošlosti i nisu imali težinu. Mala je sova vrtjela glavicom u svim smjerovima i prisjećala se svih imena koja su se nadijevala čudesnom. „Ti Velika-Sovo-Stvoriteljice-Svemira, Velika-Divlja-Mačko, Veliki-Paune, Veliki-Šišmišu, Veliki-Mišu, Velika-Majko, Veliki-Oče, moglo bi te se zvati i Velika-Tajno-Sadašnjeg-Trenutka“, zapiskuta mala sova. Mačka otvori jedno oko i pogleda sovu. „Zašto ne“, zamijauče lijeno.

Kad je Sunce zašlo, mala sova odleti natrag u šumu. Oglledavala se u potrazi za mišjom rupom, a kad ju je pronašla, poviče: „Hu-hu-hu! Sve što je živo, hrani se živim! I vaše sjemenke su žive!“ Nastavila je let i sreća šišmišicu. „Kako dobro letiš“, reče mala sova.

„Kada bi u utrobi morala nositi još jedno dijete, sigurno bi bila preteška za svoju leteću kožicu. „Možda“, složi se šišmišica. Mala je sova letjela iznad paunovog stabla za spavanje. „Tašti jadničak“, pomisli. Pripada istoj glasnoj ekipi kao i kokoši, a želi više od jednog stabla samo za sebe.“ Odleti dalje i ugleda divlju mačku na širokoj grani kako vreba plijen. Oči joj zabljesnu kad ugleda malu sovu. „I, jesi li već stekla mudrost?“ frkne ona. „Ne pretjerano jer sam mala i još učim“, zapiskuta zadovoljno mala sova. „Inače, sad sam i ja vidjela mačku koja dopušta da je se gladi. Čak je ni ribe u potoku nisu mogle otjerati iz djetetova krila.“ „Nečuveno“, ponovno frkne divlja mačka. „Kada bi sva stvorenja bila jednaka i dijelila iste osjećaje, ne bi li to bilo dosadno?“ upita mala sova. „Nije li dobro, što Velika-Tajna koju ti nazivaš Velikom-Divljom-Mačkom dopušta brojne mogućnosti?“ Divlja je mačka šutjela, a mala sova odleti dalje.

Na kraju posjeti i svoje roditelje na rodnom stablu. Roditelji male sove zahuču u znak dobrodošlice: „Jesi li zahvaljujući Velikoj-Sovi-Stvoriteljici-Svemira nešto naučila?“ „Jesam“, odgovori mirno mala sova. „Od sad ću vama i svim stvorenjima pričati o tome.“ „Učini tako, dijete moje“, zahuče majka sova. A otac sović reče: „Samo će ti s ljudima biti teško. Oni gotovo nikada nikome ne vjeruju.“ Mala sova zatrese glavicom. „Letjet ću tako dugo dok ne pronađem nekoga tko će mi povjerovati“, zakriješti.

KRAJ